

PRESSITEADE NR 112/22

Luxembourg, 22. juuni 2022

Üldkohtu otsus kohtuasjas T-797/19 | Anglo Austrian AAB ja Belegging-Maatschappij „Far-East“ vs. EKP

Üldkohus jättis muutmata otsuse tunnistada kehtetuks krediidasutuse AAB Bank tegevusluba

EKP poolt selle tegevusloa kehtetuks tunnistamine on põhjendatav eelkõige sellega, et AAB Bank pani toime rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse valdkonna õigusnormide raskeid rikkumisi

Alates 2010. aastast andis Österreichische Finanzmarktbehörde (Austria finantsturgude järelevalveasutus, edaspidi „FMA“) Austrias asuvale krediidasutusele AAB Bank mitmeid korraldusi ja määras talle mitmeid karistusi. Selle tõttu esitas FMA 2019. aastal Euroopa Keskpangale (EKP) otsuse eelnõu AAB Banki krediidasutuse tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks. EKP tühistas oma otsusega¹ selle tegevusloa. Sisuliselt leidis ta, et FMA järelduste põhjal – mille viimane tegi oma usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ülesannete raames ning mille kohaselt oli AAB Bank jätkuvalt ja korduvalt rikkunud nõudeid rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse ning asutusesisese juhtimise valdkonnas – ei olnud AAB Bank võimeline tagama oma riskide usaldusväärset juhtimist.

Üldkohtu üheksas koda laiendatud koosseisus jättis hagi EKP otsuse tühistamise nõudes rahuldamata. Oma otsuses tegi Üldkohus esimest korda lahendi kohtuasjas, mis puudutas krediidasutuse tegevusloa kehtetuks tunnistamist rahapesu ja terrorismi rahastamise vastast võitlust ja krediidasutuste juhtimist käsitlevate õigusnormide raskete rikkumiste tõttu.

Üldkohtu hinnang

Kõigepealt asus Üldkohus seisukohale, et käesolevas asjas olid täidetud direktiivis 2013/36² ette nähtud ja liikmesriigi õigusesse ülevõetud tegevusloa kehtetuks tunnistamise tingimused.

Esiteks leidis Üldkohus, et EKP ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta järeldas, et AAB Bank on tunnistatud vastutavaks direktiivi 2005/60³ alusel⁴ vastu võetud rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse riigisiseste sätete raskete rikkumiste eest.

Alustuseks täheldas Üldkohus, et krediidasutuste tegevuslubade kehtetuks tunnistamise pädevuse teostamisel peab EKP muu hulgas kohaldama neid liikmesriigi õigusnorme, millega direktiiv 2013/36 üle võeti.

Üldkohus märkis käesolevas asjas, et arvestades eelkõige FMA otsuseid ja Austria kohtute otsuseid, leidis EKP, et

¹ 14. novembri 2019. aasta otsus ECB-SSM-2019-AT 8 WHD-2019 0009.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT 2013, L 176, lk 338).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta (ELT 2005, L 309, lk 15).

⁴ Direktiivi 2013/36 artikli 67 lõike 1 punktis o ette nähtud tegevusloa kehtetuks tunnistamise tingimus.

AAB Bank oli mitmeid aastaid rikkunud direktiivi 2013/36 üle võtnud riigisiseseid õigusnorme. Nimelt ei olnud tal rahapesu tõkestamiseks sobivat riskijuhtimismenetlust ning ta oli tunnistanud süüdi rahapesu ja terrorismi rahastamise vastast võitlust reguleerivate riigisiseste õigusnormide raskete, korduvate ja süstemaatiliste rikkumiste eest.

Üldkohus leidis, et võttes arvesse rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse tähtsust, võib krediidasutuse raskete rikkumiste eest vastutavaks tunnistada liikmesriigi pädeva asutuse haldusotsustele tuginedes, ning nendest üksi piisab tegevusloa kehtetuks tunnistamise põhjendamiseks. Asjaolu, et rikkumised pandi toime kaua aega tagasi või on heastatud, selle vastutuse tekkimist ei mõjuta. Nimelt ei näe asjakohane riigisisene õigus ette tähtaega, mille jooksul on võimalik varasemaid vastutuse tuvastamise otsuseid arvesse võtta. Need normid ei nõua ka, et rasked rikkumised ei oleks katkenud või et need vältaksid tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse vastuvõtmise ajal, seda enam, et käesolevas asjas tuvastati rikkumised ainult mõni aasta enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist. Mis puudutab AAB Banki seisukohta, et rikkumised heastati ja järelikult ei saa nendele tuginedes enam tegevusloa kehtetuks tunnistamist põhjendada, siis täpsustas Üldkohus, et selline lähenemine seaks kahtluse alla eesmärgi kaitsta Euroopa pangandussüsteemi, kuna see võimaldaks raskeid rikkumisi toime pannud krediidasutustel jätkata oma tegevust seni, kuni pädevad asutused tõendavad uuesti nende poolt uute rikkumiste toimepanemist. Lisaks ei saa krediidasutus, kes on lõplikult jõustunud otsusega tunnistanud vastutavaks raskete rikkumiste eest, tugineda niisuguste rikkumiste võimalikule aegumisele.

Üldkohus lükkas tagasi ka AAB Banki argumendid, milles vaieldi vastu tuvastatud rikkumiste raskusele.

Sellega seoses rõhutas ta eriti, et rikkumiste raskust ei saa vaidlustada EKP haldusmenetluse staadiumis, kuna FMA tühistamisettepanekust varasemates otsustes, mis olid vaidlustatud otsuse kuupäevaks lõplikult jõustunud, olid pädevad asutused tunnistanud AAB Banki nende rikkumiste eest vastutavaks. Lisaks ei saa Euroopa pangandusturu kaitse tagamise eesmärgi arvestades EKP-le ette heita tema järelust, et rahapesu ja terrorismi rahastamise vastast võitlust reguleerivate riigisiseste õigusnormide rasked, korduvad ja süstemaatilised rikkumised tuleb kvalifitseerida rasketeks rikkumisteks, mis õigustavad tegevusloa kehtetuks tunnistamist.

Teiseks kinnitas Üldkohus EKP seisukohta, et AAB Bank ei ole kehtestanud juhtimiskorda, mida nõuavad pädevad asutused vastavalt direktiivi 2013/36 üle võtnud riigisisestele õigusnormidele.⁵ Selles kontekstis lükkas ta tagasi AAB Banki argumendid, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise kuupäeval ei olnud tema tegevus juhtimiskorda reguleerivate õigusnormidega vastuolus. Ta märkis, et tõlgendus, mille kohaselt ei saa tegevusloa kehtetuks tunnistamist põhjendada rikkumistega, mis on toime pandud minevikus või mida on vähendatud, ei tulene direktiivist 2013/36 ega asjakohasest riigisisestest õigusest.

Edasi järeltas Üldkohus, et vaidlustatud otsuse kohaldamise peatamisest keeldumise tõttu ei pannud EKP toime mingit rikkumist. Ta märkis eelkõige, et EKP keeldumine peatada selle otsuse viivitamatu kohaldamine ei olnud takistuseks AAB Banki poolt tühistamishagi ja ajutiste meetmete kohaldamise taotluse esitamisele. Lisaks otsustas Üldkohtu president vaidlustatud otsuse täitmise peatada kuus päeva pärast selle vastuvõtmist ja seda aega oli vaja ajutiste meetmete kohaldamise taotluse lahendamiseks. Seega ei saa tuvastada õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumist.

Seejärel leidis Üldkohus, et vaidlustatud otsus võeti vastu AAB Banki kaitseõigusi järgides. Sellega seoses täpsustas ta, et AAB Bank kuulati vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel nõuetekohaselt ära. Nimelt anti talle võimalus esitada oma märkused selle otsuse projekti kohta. Samas ei olnud EKP kohustatud edastama AAB Bankile FMA otsuse eelnõud ega võimaldama tal sellele reageerida.

Lisaks asus Üldkohus seisukohale, et EKP ei ole käesolevas asjas jätnud hoolikalt ja erapooletult kindlaks määramata, uurimata või hindamata kõiki tegevusloa kehtetuks tunnistamisega seotud olulisi asjaolusid. Täpsemalt, EKP väljendas pärast omapoolset hindamist korralikult arvamust, et ta nõustub FMA järeldestega AAB Banki

⁵ Direktiivi 2013/36 artikli 67 lõike 1 punktis d ette nähtud tegevusloa kehtetuks tunnistamise tingimus.

rikkumise toimepanemise kohta, ning seda arvamust kinnitasid nii FMA haldusotsused kui ka riigisiseste kohtute otsused. Oma hinnangu tulemusel kvalifitseeris EKP uuritud asjaolud sellisteks, mis tõendavad rahapesu ja terrorismi rahastamise vastast võitlust käsitlevate riigisiseste õigusnormide raskeid rikkumisi AAB Banki poolt. Samuti ei piirdunud ta FMA nende järelduste kordamisega, mis puudutasid AAB Banki poolt vajaliku juhtimiskorra kehtestamata jätmist. Vastupidi, EKP tugines omaenda hinnangule selle kohta, kas asjakohaseid riigisiseseid õigusnorme on järgitud.

Lõpuks lükkas Üldkohus tagasi AAB Banki väite, et vaidlustatud otsus muutis olematuks tema kapitalis osalust omava aktsionäri aktsiate majandusliku väärtuse ja kahjustas aktsionäri omandiõiguse sisu. Nimelt ei kuulu see omandiõigus AAB Bankile ning ta ei saa seega sellele oma tühistamishagi põhjendamiseks tugineda.

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavakstegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

MÄRKUS: Tühistamishagiga taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslünka, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

[Otsuse terviktekst](#) on CURIA veebilehel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎ (+352) 4303 6005

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106

Hoiame ühendust!

